

Sygn. akt I CZ 56/14

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T.W. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń
S.A. w W.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 6 sierpnia 2014 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 marca
2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powoda T. W. o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty od skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 9 maja 2013 r. oraz odrzucił tę skargę na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. jako nieopłaconą w wymaganym terminie. Sąd wyjaśnił, że postanowieniem z dnia 19 lutego 2014 r. zwolnił powoda od opłaty od skargi kasacyjnej ponad kwotę 30.000 zł i oddalił jego wniosek w pozostałej części (powód domagał się zwolnienia od kosztów sądowych w całości). Po doręczeniu odpisu postanowienia pełnomocnikowi powoda złożył on wniosek o przedłużenie terminu do uiszczenia opłaty do 2 – 3 tygodni, a następnie uiścił kwotę 30 000 zł po upływie tygodniowego terminu, składając jednocześnie wniosek o przywrócenie terminu do wykonania tej czynności. Sąd Apelacyjny uznał, że powód, działając z należytą starannością, powinien się liczyć z koniecznością uiszczenia opłaty proporcjonalnej do rozmiaru dochodzonego roszczenia i podjąć wcześniej, a nie dopiero po otrzymaniu postanowienia o częściowym zwolnieniu go od kosztów sądowych, działania w kierunku pozyskania środków na uiszczenie opłaty, które ostatecznie podjął z sukcesem. Nieterminowe uiszczenie opłaty nastąpiło więc z przyczyn zawinionych przez powoda i nie uzasadnia przywrócenia terminu. Uiszczenie należnej części opłaty po terminie powodowało konieczność odrzucenia skargi kasacyjnej.

Powód wniósł zażalenie na powyższe postanowienie domagając się jego uchylenia, a także kontroli prawidłowości niezaskarżalnych postanowień je poprzedzających (o częściowej odmowie zwolnienia od kosztów oraz o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty) i ich uchylenia. Zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c., art. 168 § 1 k.p.c. oraz art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawą argumentacji powoda, który nie kwestionuje, że kwotę 30.000 zł tytułem opłaty od skargi kasacyjnej uiścił po terminie tygodniowym, jest twierdzenie,

że niesłusznie odmówiono mu całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych oraz że nie ponosi winy za spóźnione opłacenie skargi, ponieważ nie spodziewał się, że zostanie obciążony obowiązkiem uiszczenia jakiegokolwiek części opłaty i dopiero po otrzymaniu postanowienia podjął skomplikowane kroki mające na celu uzyskanie środków finansowych w drodze kredytu, co uniemożliwiło dotrzymanie terminu. W związku z tym o sposobie rozstrzygnięcia zażalenia decydować może jedynie wynik oceny prawidłowości postanowień o częściowej odmowie zwolnienia powoda od kosztów sądowych oraz o odmowie przywrócenia mu terminu do uiszczenia opłaty w części, w jakiej nastąpiła odmowa zwolnienia od kosztów. Powód jako podstawę wniosku o zbadanie prawidłowości obydwu postanowień wskazał art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. Odpowiednio stosowany w postępowaniu kasacyjnym art. 380 k.p.c. upoważnia Sąd Najwyższy do rozpoznania na wniosek strony również tych postanowień sądu drugiej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Obydwa postanowienia wskazane w zażaleniu spełniają to kryterium.

Odmowa zwolnienia powoda od całości kosztów procesu spowodowana było ustaleniem przez Sąd Apelacyjny, że na skutek wydanego w sprawie prawomocnego wyroku powód otrzymał od pozwanego kwotę ponad 237.000 zł oraz, że bez wyraźnego motywu, w świetle ustaleń poczynionych w toku postępowania, nie podejmuje zatrudnienia. Obydwa argumenty uznać należy za przekonujące. Wprawdzie zasądzone sumy mają na celu wyrównanie krzywdy doznanej przez powoda, jednak stanowią znaczną sumę, która musi być uwzględniona przy dokonywaniu oceny jego stanu majątkowego. Twierdzenia powoda o wydatkowaniu całości środków na rehabilitację nie zostały w żaden sposób uprawdopodobnione, powód nie wyliczył nawet jakie wydatki z tej kwoty pokrył. Ponadto, co zaznaczył Sąd Apelacyjny, nie sprecyzował także swoich kosztów koniecznego utrzymania. Tymczasem przesłanką zwolnienia od kosztów sądowych jest niemożność poniesienia tych kosztów bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny.

Również odmowa przywrócenia powodowi terminu do uiszczenia opłaty nie budzi wątpliwości. Powód jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika,

znającego praktykę orzeczniczą polskich sądów, który powinien uprzedzić powoda o niewielkiej szansie uzyskania całkowitego zwolnienia od kosztów w okolicznościach faktycznych występujących w chwili rozpoznawania przez Sąd Apelacyjny wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i o konieczności przygotowania się na ewentualność niekorzystnego rozstrzygnięcia, którego konsekwencją jest konieczność uiszczenia opłaty w krótkim, tygodniowym terminie. W związku z tym uchybienie terminu do uiszczenia części opłaty od skargi kasacyjnej nie może być uznane za niezawinione przez stronę działającą z należyta zapobiegliwością.

W konsekwencji zażalenie powoda podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.